

Gospodarske stvari.

Razglas

kranjskim živinorejcem o prodaji goved v Ljubljani.

C. kr. kmetijska družba kranjska bode v Ljubljani 9. decembra dopoldne ob 9. uri na dvorišči gostilnice „zum baierischen Hof“ na dunajski cesti po očitni dražbi prodajala iz državne subvencije nakupljene plemenske junce in telice (kakih 5 bikov in 4 telice) štajarskega Muriškega (sivega) plemena.

Ta živina se bode postavila na prodaj za polovico tiste cene, za katero jo družba kmetijska kupi, in se prodá tistemu, kdor največ dá, proti temu, da jo 1) koj plača in 2) se po pismu zaveže, da jo najmanj dve leti za pleme obdrži. K tej dražbi se zato pripuščajo samo kranjski živinorejci.

Centralni odbor c. kr. družbe kmetijske
v Ljubljani 25. novembra 1881.

Kako z ozimino spomladi ravnati.

Med vsemi žiti zasluži pšenica največ skrbí, in kdor jo obdeluje, kakor jej gré, temu prinese o žetvi obilni sad.

Ce je spomlad, kedar začne pšenica rasti, njiva suha postala, jej boš prav ustregel, ako jo z oestro brano prevlečeš. Ojstra brana zimsko hudo zatepeno zemljo razdrobi in njivo prerahlja. Zrak pride lože do korenin, jih zdrami in oživi, plevel se zamori in pšenično bilje jame znovega gosteje poganjati in obilno rasti. Najbolje je pa njivo o lepem solnčnem vremenu prevleči; in ni se treba bati, da bi to delo njivi škodovalo. To delo je najboljšo opravljeno, če je njiva na videz taka, kakor da bi bila še le obsejana, da se le sém ter tje kaka zelena travica vidi. Nič ne dé, če se ravno kakošno zeleno pšenično peresce odtrgano vidi, cela kal se malokdaj z brano izruje in iztrga. Čez osem ali štirinajst dni, kakor je vreme, boš videl s kakošnim veseljem bo začelo žito rasti, in veliko gosteje bo od unega, ki ni prevlečeno. V tistih krajih, kjer je omenjena prevlečba v navadi, se vsako drugo poljsko zanemarjenje kmetovalcu lože prizanese, kakor zamuda tega dela o pravem času in pri lepem vremenu. Skrben kmetovalec popusti dostikrat vsa druga, čeravno potrebna dela, da gre le s konjičem ali pa z voliči pšenično prevleč. Kolikokrat se ima njiva prevleči, tega se ne more sploh reči, to se dá najbolj po tem razsoditi, če je zemlja bolj trda, ilovna, zatepena ali pa rahla. Povleče se tako močno, da je njiva povsod, naj bodo razpoke od suše ali kakoršne koli brazde, po nji z zrahljano zemljo pokrita. To delo, ki je žitu prav koristno, se dá ne samo na težki, ampak na vsaki drugi zemlji, kjer je pšenica vsejana, s pridom napraviti, toda na vsaki zemlji se mora dvakrat povleči.

Od spomladanske prevlečbe ozimine rži slavni kmetovalec Thaer tako-le uči:

Rži, če se spomladi prevleče, posebno ondi, kjer je v trdi in zatepeni zemlji, ravno tako tekne, kakor pšenici, ako jo ravno ljudje malokdaj prevleči dajo. Tudi v pečeni zemlji jej prevlečba dobro dé, tode brana ne sme težka, temuč lahka biti in mora lesene zobé imeti, in le takrat naj se prevleče, ko se je uže precej ukoreninila. Če bi pa ržene korenine zimski sren preveč iz zemlje potegnil, ali jih hude sape in piši odkrili, kar se dostikrat na puhli zemlji pripetí, takrat naj se to delo ne z brano, ampak le z valjarjem opravi. Od

tega, da je ozimino spomladi prevleči dobro, se bere v naslednjih kmetijskih bukvah: (Das Dechnersche Hauslexikon. Leipzig 1841, 8. Band, Seite 660), iz katerih še to le povzamemo:

Pomladanska prevlečba se posebno pšenici prileže. Ker se potem korenine z zemljo znovega zasujejo, ne gre tega dela opuštati, posebno ondi, kjer je ilovna zemlja. Pa tudi v bolj rahli zemlji škode ne stori, če se le na to pazi, da se vlačí, kakoršna je zemlja, ali se težjo ali lahkejo brano. Njiva se pa takrat prevleče, kedar začne žito rasti, kedar je vreme za to, ali maleda ali pa prve dni velicega travna. Ni se treba bati ozimine spomladi prevleči, to jej nikar ne škoduje, razne skušnje so dovelj pokazale, da se je ondi najbolj obnesla, kjer je bila tako prevlečena, kakor da bi bila njiva vnovič obdelana in obsejana. Naj se jej trava potrga kolikor hoče, koreninam to ne škoduje, ampak vidoma okrevajo in začno znovega poganjati in rasti, da je veselje. Ako bi pa spomladi ne bilo po njivi veliko pšenice videti, naj se prevleče, gotovo se bo kmalu pokazala in zgostila, da bo kaj, in zares marsikatera setev bi brez tega pomočka pod zlo šla.

K temu pristavimo še to poglobitno vodilo, ki ga Thaer v omenjenih bukvah (3. zvezek stran 64) pri prevlečbi sploh priporoča, namreč:

Pri prevlečbi se mora bolj na lepo vreme paziti, kakor pri rali. Če je zemlja premokra, boš z brano žitu več škodoval kakor koristil, zato ker boš zemljo preveč zmandral in potlačil. Razun tega se pa tudi varuj, da se ne bo zamokla njiva preveč presušila, preden greš z brano na-njo, sicer ne boš nič opravil. Kedar tedaj vidiš, da je vreme za to, pusti vsa druga kmetijska dela na strani in pojdi z brano na njivo.

Gospodarske izkušnje.

Da se železo rje obraruje,

naj se namaže s smolo v masti raztopljeno. Vzame se v ta namen kos smole, velik kakor kurje jajce, ki se v pol kile raztopljene gorke masti tako dolgo meša, da se vse prav dobro pomeša v enakomerno tekočino, s katero se potem namaže železnina. Za dolgo časa je potem železo obvarovano rje.

Drevesa naj se namažejo z apnom jeseni, ne pa spomladi!

Znano je, da naši gospodarji pomladi namažejo debela sadnih dreves z apnom, da dobijo gladko skorjo in da pod skorjo skrite žuželke poginejo. Ker pa spomladi mnogokrat dežuje, in dež kmalu spere apno z dreves, je to delo mnogokrat brezvspešno. Tedaj je mnogo bolje namazati drevesa jeseni. — V tirolskem kmetijskem časniku pa nek gospodar priporoča namazati drevesa z lugom, kateri še bolje pokonča različne škodljive žuželke.

Gospodarske novice.

Postava za zložbo zemljišč.

V seji gospóske zbornice 17. dne t. m. je dr. Habietinek poročal o vladinih predlogih o zložbi (komasaciji) zemljišč, okroženji (arondiranji) gozdov in delitvi skupnih posestev. V glavni debati omenil je kmetijski minister grof Falkenhayn, da so vse deželne vlade in kmetijske družbe, katere je povprašalo ministerstvo za mnenje ljudstva, odločno izrekle, da ljudstvo povsodi